

XIV. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1927¹⁾ oli seuraava:

Joulukuun 8 p:nä 1926 pidetyssä valtuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi vuodeksi 1927 varatuomari G. Cedercreutz, varatuomari S. Ilmanen, ent. kansakoulunopettaja J. E. Janatuinen, vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold ja hallintoneuvos O. Möller. Näistä valitsi johtokunta sittemmin puheenjohtajakseen hallintoneuvos Möllerin ja varapuheenjohtajakseen oikeusneuvosmies Leopoldin.

Vuonna 1927 oli oikeusaputoimiston johtokunnalla kaikkiaan neljä kokousta, joissa käsiteltiin vain juoksevia asioita.

Vuoden aikana hoiti oikeusavustajan virkaa varatuomari N. Lindegrén, apulaisoikeusavustajan tointa taasen varatuomari S. Ervasti. Vakinaisten virkailijain kesälomasijaisena toimi varatuomari Y. Hämesalo.

Oikeusaputoimiston menosääntö päättyi vuonna 1927 87,064 markkaan, oltuaan edellisenä vuonna 83,776 markkaa. Nousu johtui siitä, että palkkauserä määräraha jonkin verran kohosi.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan yhdessä asiassa käytti. Muut ulkomaalaiset samanlaatuiset laitokset eivät vuoden kuluessa kertaakaan antaneet toimeksiantoja toimistolle. Sitä vastoin oltiin vuorovaikutuksessa erinäisten maassa toimivien köyhäinasiainaajain kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta entiseen tapaan. Käyntien luku lisääntyi jonkin verran. Muuten ei vuoden kuluessa tapahtunut mitään huomattavampia muutoksia asioihin nähden. Seuraavat numerotiedot osoittavat lähemmin toimiston toimintaa.

Käyntien luku oli kertomusvuonna 6,823 oltuaan 6,264 vuonna 1926, 5,900 vuonna 1925 ja 5,063 vuonna 1924. Vuoden eri kuukausien kesken käynnit jakautuivat seuraavasti:

Tammikuu (24 päivää)	583	Heinäkuu (27 päivää)	487
Helmikuu (24 »)	488	Elokuu (27 »)	552
Maaliskuu (26 »)	639	Syyskuu (26 »)	559
Huhtikuu (24 »)	589	Lokakuu (26 »)	591
Toukokuu (25 »)	688	Marraskuu (26 »)	557
Kesäkuu (24 »)	618	Joulukuu (24 »)	472

Yhteensä (303 päivää) 6,823

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, ovat julkaistuna Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1928.

Kuten ylläolevista luvuista ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden varrella avoimna 303 päivää. Käyntien luku päivää kohti oli siis keskimäärin 22.5 (v. 1926 20.7 ja v. 1925 19.5).

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 62 ja vähin 5.

Seuraavassa esitetyt tilastotiedot valaisevat asiain lukua, neuvonetsijain säätyä ja ammattia y. m.; tällöin on ainoastaan ne asiat otettu huomioon, joissa toimisto on pannut alkuun oikeudenkäynnin tai jotka ovat antaneet aihetta kirjallisen toimituskirjan laatimiseen.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 967, joista 934 oli kertomusvuonna tulleita ja 33 ratkaisematta edelliseltä vuodelta. Kirjallisia toimituksia oli 961, niistä hakukirjoja 433.

Säätynsä ja ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan ryhmittyvät kävijät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	327	327	Juoksupoikia	4	—	4
Palkollisia	—	172	172	Lämmittäjiä	3	—	3
Työläisiä	65	36	101	Viilareita	3	—	3
Ompelijattaria	—	43	43	Kauppiaita	3	—	3
Kauppa-apulaisia	5	30	35	Muurareita	3	—	3
Keittäjättäriä	—	31	31	Hierojia	—	2	2
Käsityöläisiä	13	12	25	Työnjohtajia	2	—	2
Tarjoilijattaria	—	18	18	Juoksutyttyjä	—	2	2
Neitejä	—	15	15	Kampajia	—	1	1
Siivoojattaria	—	15	15	Ent. ratavartija	1	—	1
Konttoriapulaisia	4	10	14	Raitiotiekonduktööri	1	—	1
Maalareita	12	—	12	Ent. vanginvartija ..	1	—	1
Puuseppiä	8	—	8	Radiosähköttäjä	1	—	1
Yövahteja	8	—	8	Koululainen	1	—	1
Ajureita	7	—	7	Näyttelijä	—	1	1
Peltiseppiä	6	—	6	Hovimestari	1	—	1
Autonkuljettajia	6	—	6	Kiertokoulunopettaja	—	1	1
Pesijättäriä	—	6	6	Ent. meriupseeri	1	—	1
Partureita	5	—	5	Perämies	1	—	1
Monttöörejä	5	—	5	Sairaanhoitajatar	—	1	1
Silittäjiä	—	4	4	Vahtimestari	1	—	1
Latojia	4	—	4				
				Yhteensä	175	727	902

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Avioriitoja	9
Vuokrasopimuksia	11	Avioeroja	67
Työ- ja tariffisopimuksia	394	Kihlauseroja	2
Muita saamisioikeuksia ..	85	Pesäeroja	9
Esinesioikeuteen kuuluvia asioita	10	Perheen elatus	79
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Aviottomien lasten elatus	14
		Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	22

Testamenttioikeuteen kuuluvia		Tapaturma-asioita	10
asioita	2	Toimeksiantoja	25
Yleisiä veroja koskevia asioita	56	Erinäisiä tiedusteluja, hake-	
Holhousasioita	1	muksia, valituksia y. m.	88
Pienempiä rikosjuttuja	23		
Sotilasavustuksia	60	Yhteensä	967

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteestä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 949, kuten alempana olevista luvuista näkyy:

Sopimalla ratkaistu	389	Juttuja, joissa toimisto otti	
Oikeudenkäynnillä ratkaistu ..	132	haasteen, mutta ei ajanut	
Erin. syistä jätetty sillensä ..	115	juttua	25
Annettu eri viranomaisille	288		
		Yhteensä	949

Edellämainitut, eri viranomaisille annetut 288 asiaa jakautuivat eri virastojen ja viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	2	Helsingin kaupunginvaltuusto .	2
Valtioneuvosto	27	» raastuvanoikeus	4
Valtiovarainministeriö	6	» rahatoimikamari	6
Puolustusministeriö	1	» köyhäinhuoltolautakunta	1
Korkein oikeus	66	» holhouslautakunta ..	1
» hallinto-oikeus	17	» tutkijalautakunta ..	5
Oikeuskansleri	1	Hagan tutkijalautakunta	2
Turun hovioikeus	5	Uudenmaan läänin kutsuntatoimisto	1
Uudenmaan läänin maaherra ..	103	Erityisten laitosten leski- ja orpokassa	1
Viipurin » » ..	1	Sosiaalhallitus	2
Hämeen » » ..	1		
Porvoon tuomiokapituli	5	Yhteensä	288
Tampereen »	17		
Valtion tapaturmalautakunta ..	7		
Helsingin maistraatti	4		

Se seikka, että 115 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina, osaksi siitä, etteivät oikeudenetsijät, oikeusaputoimiston ryhdyttyä ensimmäiseen toimenpiteeseen, ja kun asiassa ei sovintotietä päästy tulokseen, ole jatkaneet asiaansa, osaksi myöskin ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää varattomuudentodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut 25 juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella sijaitseviin oikeuksiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain etteivät hakijat ilmoittaneet toimistolle, milloin jutut tulisivat esille tälläisessä raastuvanoikeudessa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden kuluessa 165 jutussa, joissa 132 juttua lopullisesti ratkaistiin; näistä voittiin 126 ja hävittiin 6.

Kaupungin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin 272 kertaa 158 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 303:een, esiinnyttiin raastuvanoikeudessa suunnilleen joka toinen päivä.